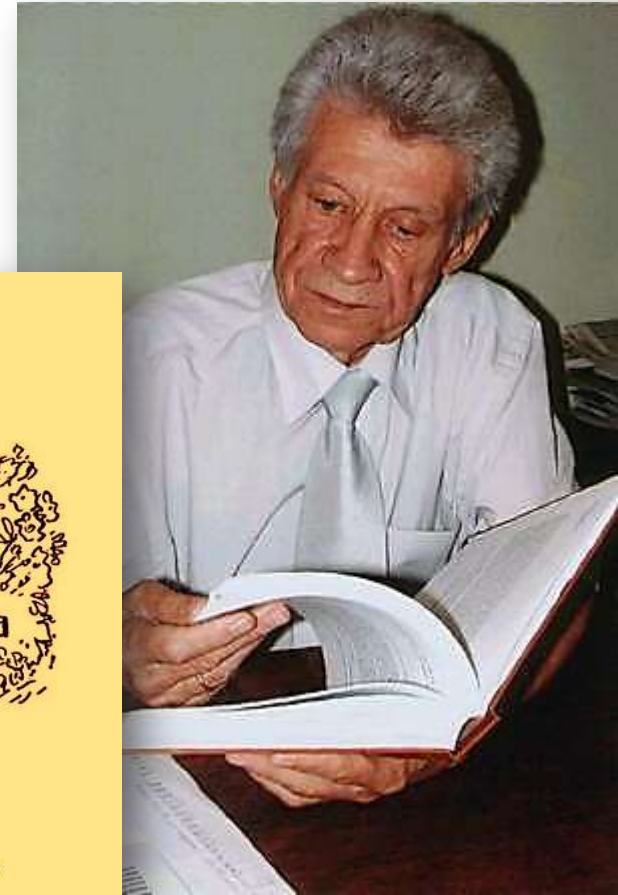

Валентин Чемерис. «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання»

Теми уроків

**ВАЛЕНТИН ЧЕМЕРИС. «Вітька + Галя, або
Повість про перше кохання».**

**Гумористична повість про життя і пригоди
школярів із села Великі Чаплі: дружбу і
перше кохання, вірність і перший поцілунок,
дуель і перше побачення.**

**Дитячі проблеми в дорослому житті, передані
засобами гумору**

«Вітька + Галя, або Повість про перше кохання» — автобіографічна гумористична повість.

Вітя Горобець — це Валентин Чемерис, бо в дитинстві його часто називали «Вально» або «Вітько». Імен друзів письменник теж не змінював: Федько і Галя Козачок реальні особи, з яких він писав своїх персонажів.

Теорія літератури

- **Повість**

Епічний прозовий твір, який характеризується однолінійним сюжетом, невеликої кількістю персонажів і за широтою охоплення життєвих явищ і глибиною їх розкриття посідає проміжне місце між романом та оповіданням.

Теорія літератури

- **Автобіографічний твір**

Твір, у якому автор наближається до опису свого реального життя, використовує певні епізоди, що мали місце в його житті.

- **Гумор**

Художній прийом, заснований на зображенні чого-небудь у комічному вигляді.

Переповідає історію кохання у творі *оповідач*. Це дорослий чоловік, який уже пережив перші почуття, тому часто йому хочеться втрутитись у перебіг подій і щось порадити Віті чи застерегти його від хибних кроків. Оповідач *дотепний* та *іронічний*, але ставиться до своїх персонажів *доброзичливо* й зі *співчуттям*.

Композиція твору

Перша частина — «Дуель»
Друга частина — «Голуба кунія»

У свою чергу кожна частина
поділяється на окремі розділи.

Усього 26 розділів.

Композиція твору

За жанром кожна з частин — це оповідання, тому що сюжет однолінійний, події відбуваються протягом короткого проміжку часу, діє невелика кількість персонажів.

Тому слово «*повість*» у заголовку потрібно розуміти як синонім до слова «*розповідь*», а не як визначення жанру твору.

Композиція твору

Експозиція: розповідь про дружбу в дитинстві Віті з Галею та їхні пригоди.

Зав'язка: Вітя зізнається своєму другу Федькові у закоханості до Галі Козачок. Для нього самого це почуття стало несподіваним. Друзі вирішують, що Вітя має освідчитись дівчині у своїх почуттях.

Композиція твору

Розвиток дії: друзі складають, а Вітя виконує серенаду для Галі; хлопці посилають свій «шедевр» — серенаду — до редакції районної газети з проханням надрукувати; хочуть роздобути в бабці зілля, яким причарують дівчину; Вітя йде на перше побачення та здійснює заради коханої «трудові подвиги»; утворюється «любовний трикутник».

Композиція твору

Кульмінація: відкриває всі таємниці та відповідає на запитання, які виникли в читача на початку твору, — дуель, арешт Віті, зізнання Петра Білого, що він не кохає Галі.

Розв'язка: Галя при всіх виявляє свої почуття до Віті й робить його щасливим.

Позасюжетні елементи

Додаткові засоби впливу на читача

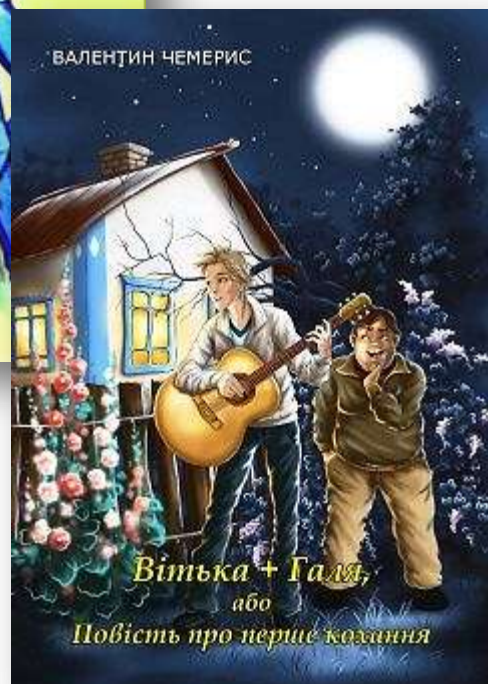
- інтригуючий заголовок,
- епіграф,
- авторські відступи,
- портрети персонажів,
- лист із редакції.

**Повість розпочинається й закінчується сном.
Навіщо автор використав цей прийом і як він
називається?**

*Перший сон допомагає авторові швидко
переказати події, що відбувалися протягом
тривалого часу в минулому. Події, що
відбуваються протягом місяця, — це теперішній
час. Фінал повісті залишається відкритим, бо є
другий сон Вітька, а далі майбутнє.*

• Доведіть, що твір В. Чемериса
«Вітька+ Галя,
або Повість про перше кохання»
— гумористична повість.

Теорія літератури

- **Гумор**

Доброзичливо-глузливе ставлення до чогось, спрямоване на викриття недоліків; уміння подати, зобразити щось у комічному вигляді. Об'єктом сміху в гумористичних творах є окремі недоліки, вади в суспільному житті, у характері й поведінці людей тощо.

Арсенал прийомів для зображення комічних ситуацій

- створює смішні та парадоксальні ситуації;
- поєднує в розповіді комічне й драматичне, високий і низький стилі;
- вживає відповідну лексику та гру слів;
- поєднує невідповідність стилю мовлення й обстановки, у якій це сказано;
- натякає або вибудовує ланцюжок думок, що викликають смішні асоціації;
- перераховує різноманітні предмети в одному ряду;
- використовує спеціальні риторичні фігури тощо.

СМІШНЕ Й СУМНЕ В ПОВІСТІ «ВІТЬКА + ГАЛЯ...»

Смішне: наслідування Федьком книжних романів; комічні ситуації із серенадою, листом до редакції, приворотним зіллям та ін.

Сумне: стан побутового обслуговування на селі; бідність селян; обмежені можливості культурного розвитку, дозвілля; виготовлення небезпечних іграшок та їхнє використання; обмундирування міліціонерів.

Тема: гумористична розповідь про життя і пригоди школярів із села Великі Чаплі (дружбу і перше кохання, вірність і перший поцілунок, дуель і перше побачення).

Ідея: поетизація першого почуття, виховання культури спілкування підлітків, підготовка їх до реалій життя.

Порушені проблеми

- справжньої дружби (Вітька – Федько);
- першого кохання (Вітька – Галя);
- зради (Вітька – Петро);
- вірності;
- батьків і дітей;
- культури спілкування;
- вміння бачити прекрасне в буденності;
- необхідність навчання та розвитку творчих здібностей.

Персонажі

Вітька Горобець,
Галя Козачок,
Федько Котигорошко,
Петро Білий,
Юрко Гречаний,
міліціонер Грицько Причепа,
Соломія Кіндратівна — матір Галі,
дід Свирид,
баба Векла,
тітка Пріська,
баба Хівря,
дід Левонтій.

Домашнє завдання:

- 1. Прочитати стор. 195-122 за підручником.**
- 2. Уміти усно дати відповідь на наступні питання:**

- 1. Яке прізвисько було у Федька?**
- 2. Ким працювала сестра Котигорошка?**
- 3. Як Федько запропонував Вітьці освідчитися Галі?**
- 4. Де Федько взяв сомбреро?**
- 5. Для кого, як виявилось, співав серенаду Вітька?**

- 6. Що пообіцяла Галя купити Федьку за зізнання, кого кохає Вітька?**
- 7. Чому Юрко пішов в секунданти до Петра Білого?**
- 8. Яку репліку постійно повторював Причепа?**
- 9. Ким під час канікул працювала Галя?**
- 10. Чому загорівся тин Пріськи Деркач?**
- 11. Скільки років було Вітьці?**
- 12. За якою допомогою Федько ходив до глухої баби Векли?**